

Kék hírek

Fának ütközött

Április 10-én a délutáni órákban egy szarvasi lakos gépkocsival a Szentés felé vezető úton közlekedett. Az egyik kanyarban leért az úttestről és fának ütközött. A balesetben feltehetőleg nagymértékben közrejátszott a vezető súlyos alkoholos befolyásoltsága. Sérülései szerencsére nem súlyosak.

Birkalopás

Szarvas egyik V. kerületi tanya-jából az április 23-ra virradó éjszakán elloptak egy kost és egy jérkét. A kettő együttes értéke 70 ezer forint, a tolvajt még keresi a rendőrség.

Bankkártyáról

Békésszentandrás külterületén a Keresztháti üdülősor egyik nyaralója előtt nyitott ajtókkal parkolt egy személygépkocsi. Míg annak tulajdonosa a nyaralóban tartózkodott, ellopták táskáját a benne lévő iratokkal, mobiltelefonnal és 36 ezer forint készpénzzel. A táskában volt bankkártyája is a hozzá tartozó pin kóddal együtt, így a tolvajnak nem jelentett különösebb nehézséget, hogy a kártyáról leemeljen 200 ezer forintot. A tettes kilétét még nem sikerült kideríteni.

Lottózóban

Nem volt szerencséje annak a

fogadónak, aki április 20-án a reggeli órákban a Szabadság utcai lottózóban egy pillanatra a pultra helyezte pénztárcáját. Mialatt ő másfelé pillantott, tárcáját a benne lévő 32.800 forinttal valaki elvitte.

"Drága" albérlő

Nem mindennapi albérlőre akadt egy szarvasi lakástulajdonos a közelmúltban. A bérlő ugyanis a kiadott lakásból ellopta a gázkazánt és a gáztűzhelyt is, mintegy 430 ezer forint kárt okozva ezzel a tulajdonosnak. A rendőrség megindította ellene az eljárást.

Vegyszereket vittek

A Békés megyei Rendőr-főkapitányság tájékoztatása szerint az április 27-re virradó éjszakán betörték egy kondorosi vegyszerraktárba. Az ismeretlen elkövető(k) kibontotta a kerítést, levágta a lakatot, így hatolt be a telephelyre, ahonnan mérgek kategóriába tartozó vegyszereket tulajdonított el, összesen 1 millió 200 ezer forint értékben. Az ügyben a békéscsabai rendőrkapitányság folytatja az eljárást. Ugyanezen az éjszakán Vésztőn is betörték egy vegyszerraktárba a Percési úton. Innen szintén mérgek kategóriába tartozó vegyszereket vittek el kb. 1 millió forint értékben.

Fiatalok egészségkultúrája

Napozási igazságok és tévhit

Közeleg a nyár, ezzel a napozás szezonja is. Ha egy kicsit barnák vagyunk, úgy érezzük, hogy jobban nézünk ki és az apró szépséghibák is kevésbé láthatóak a bőrön. Nem szabad meglepedezni azonban az UV sugarak bőrkárosító hatásairól sem. Csak addig napozzunk, amíg a védekezési időn belül vagyunk és 11-15 óra között maradjunk árnyékban. A Nap káros sugarait megfelelő faktorszámú napozókrémekkel csökkenthetjük. Különböző faktorszámú krém, különböző bőrtípusra ajánlott. A bőr jellegétől függ, hogy mennyi ideig maradhatunk a napon károsodás nélkül. Az értéket a melanin termelődése határozza meg, ez alkotja ugyanis a testtel azonos védőrendszert. Minél több a melanin, annál magasabb a természetes védekezőképesség. Négyféle bőrtípust különböztetünk meg:

A kelta típusba a nagyon világos bőrűek tartoznak, alig találhatók rajtuk pigmentek, gyakran szeplősek. A bőr védekezőképessége: 5-10 perc. **A szőke típusnak** kék szeme és enyhén pigmentált bőre van, védekezőképessége: 10-15 perc. **A sötét hajú típusnak** világos a szeme és sötétebb a bőre, védekezőképessége: 15-25 perc. **A déli típusnak** a haja, a szeme és a bőre is sötétebb tónusú. Védelmi ideje: 25-35 perc.

Néhány tévhit és igazság a napozásról:

A naposugár semmilyen károsodást nem okoz délelőtt 11 óra előtt és 15 óra után. Nem

így van, ugyanis nem szükséges, hogy a Nap az égbolton magasan álljon ahhoz, hogy elérje a bőrt. Az UV-sugarak bármilyen időpontban eléri a Földet. Szükséges felfüggeszteni a napozást 11 és 15 óra között. Amikor az utcán sétálunk, teraszon ülünk is ér minket károsító nap-sugárzás.

Ha már szép barna a bőrszínünk, nem szükséges védekezni. Nem igaz. A barnaság a bőr válasza, védekező reakciója az UV sugarakra. A leburnult bőrnek is szüksége van védelemre. Lényeg: a hosszú napozás a bőr korai öregedését okozza.

A napozás tiltólistára került, a napfény élvezete már a múlté. Nem igaz, hiszen számos kozmetikai termékcsaládnak vannak napozó-védő krémjei, bőrápolói. Megfelelő készítmények megválasztásával védekezhetünk a káros hatások el-

Nem létezik biztonságos barnulás. De igen, ami a Nap iránti érzékenységtől és a bőrben található pigmentek számától függ. Minél kevesebb a pigment, vagyis minél világosabb a bőr, annál érzékenyebb a napsugárra. Fehér bőr esetén tanácsos nagyon hamar leburnulni. Fehér bőr esetén tanácsos nagyon lassan leburnulni, 30-as erősségű fényvédőt használni, amit végül 15-re érdemes váltani. Valamennyi napkrém használati utasítása tartalmazza a különböző bőrtípusra ajánlott faktorszámú krémet.

Kovács Szilvia
Iffjúsági védőnő

Büszkén

Rég látott vidéki ismerősünk látogatott meg bennünket a minap. Családostól. Kettő felnőt, kettő gyerek.

- Zolika már olyan szépen furulyázik, hogy a rádióban is bemutatkozhatott - újságolta a büszke apa mindjárt az ajtóban. Némi rosszállással vette tudomásul, hogy nem hallottuk rádiós szereplését. No de majd bepötoljuk, hiszen hoztuk a hangszer - tette hozzá gyorsan.

Két perc nem telt bele, már elő is került a furulya. Zolika pedig felállt és fújta, mint a színpadon. Körülbelül fél órán át. S mielőtt bármi másról szó eshetett volna, Zolikáról kiderült, hogy kitűnően beszél németül. Rögtön elő is adott egy hosszú valamit, s éppen lélegzetet készült venni, amikor a mama tudtul adta, hogy Zolika megnyerte az iskolai szavalóversenyt. Természetesen nem akartak megfosztani bennünket attól, hogy meghallgassuk a kiválóan előadott költeményt. A végén persze Zolika meg is hajolt, mint a színpadon.

A dolog ezzel még nem ért véget, mert Julikáról - a másik gyerek - kiderült, hogy már szólót is énekelt az iskolában. No, elő is adta mindjárt - vigyázban állva. Aztán édesanyja kérésére elsorolta, milyen költemet ismer és melyek a kedvenc versei. Kiderült az is, hogy kitűnően zongorázik. Mivel zongoránk sajnos nincs odahaza, így ebbéli tudását nem volt módunk megcsodálni.

Zolika hatodik, Julika harmadik osztályos... Hogy játszani is engedik-e néha őket, azt nem tudom. **L.J.**

Novellák Szarvasról

Telefonon kereste fel szerkesztőségünket a közelmúltban teljesen ismeretlenül Schreiner Vilmosné Budapestről azzal, hogy szívesen venné, ha közölné a Szarvas és Vidéke szarvasi emlékeiből táplálkozó novelláit. Aztán néhány nap múlva megérkeztek maguk a kéziratok is. Csak négy, mint később mondta azért csak négy, hogy ha nem találjuk közlésre alkalmasnak, akkor ne érje túl nagy csalódás. Nos, lapunk nem irodalmi folyóirat, műértő véleményt sem tudunk megfogalmazni ezekről az írásokról, de olvasva azokat bennünk igen kellemes érzéseket ébresztett. Bizva abban, hogy olvasóink is szerencsétlenek ebben az élményben, megkezdjük közlésüket. Kérjük fogadják szeretettel.

Olvasás - válogatás

Mostanában több az olyan jellegű szabadidőm, amit unokaörszékben, különösen a gyermek hosszú, édes alvásai alatt, csak olvasással tölthetek. Furcsa volt az a kellemes kényszer, hogy most pedig olvasnom kell. Sokat, újat, de a múltból. Ez volt a legnehezebb. Kiválasztani.

Kettős céllal vettem papírra e sorokat. Az egyik, hogy ez évet az olvasás évének nevezték ki, a másik, hogy emléket állítsak egy szarvasi, kisiskolábeli tanáromnak, aki irodalmat tanított és nemcsak az irodalom szeretetére nevelt. Megtanított olvasni.

Régen nagy olvasó voltam. Nem kötelességszerűen, nemcsak a kötelező és ajánlott olvasmányokat. Nem! Szívesen, minden időmet kitöltve, megválogattam, hogy mit. Diákéveim alatt szinte az egész magyar és világirodalom nagyjait olvastam. Végigolvastam a Jókai díszkötéses sorozatot, de olvastam sok más magyar íróit is, melyek közül különösen Gárdonyi tetszett. Nerm is a történelmi regényei, hanem novellái és egyéb társadalmi regényei.

Különösen jól képzett magyar tanárom rávett minet arra, hogy olvasott könyveinkről olvasónaplót vezessünk. Természetesen ezekről az irodalmi szakkörökön be is kellett számolnunk.

Egyik ilyen alkalmon Gárdonyiról kérdezett tanárom. A novella címe: "Az a hatalmas harmadik" volt. Szerelmes tárgyú volt, eléggé szokványos, a címén át is siklottam afféle serdülőlányos felületességgel. Így a kérdés váratlanul és zavarbahozóan érintett. "Szerinted mit jelent a cím? Ki az a hatalmas harmadik? Magyarázd meg!" - mondta tanárom.

Nem tudtam hirtelen válaszolni, pedig jó szókincsű magyaros voltam, de éreztem, hogy a kérdésre a válasz túlnő koromon. Tanárom mosolygott. A szerelem az. - mondta - de hiszen ha figyelmesebben olvasod, feltűnt volna, hogy Gárdonyi - nem csak egy mondattal - maga is megfogalmazta ezt. Az a kényszerítő erő, ami embereket összehoz, néha egy pillanat alatt, és amiből sok öröm de szenvedés is származhat.

Hosszú évtizedek múltán, amikor bizony nem sok időm maradt a gyerekek mellett az olvasásra és sajnos a televíziós örület is rabolta időnket - bozony nem sokat gondoltam Gárdonyira, sem régi olvasmányaimra.

Most azonban az évek múlásával a múlt a maga szépséges egyszerűségével előtér életemben. Szinte vágyódom az effajta Gárdonyi Géza féle paraszti egyszerűségű, vidéki tisztaságú, hamisítatlan magyar írásokra.

Egy csöndes órámban eszembe jutott Gárdonyi és ez a zavarbaejtő novella. Kezdtém utána nézni. Szerettem volna most elolvasni, amikor már tapasztaltabb vagyok. Jártam az antikváriumokat, de senki sem tudott a címe után segíteni. Már majdnem feladtam, amikor középső fiam ajánlotta, iratkozzak be a kerületi könyvtárba. Tudta, hogy nem túl nagy a kedvem, mivel ott-hon elég nagy a könyvtárunk, ami a kedvenc könyvek többszöri olvasásával kielégíti igényeimet. Mégis elmentem. Tászkányi könyvet hoztam haza, és rászálltam Gárdonyira. A novella címe. Három-négy vaskos novelláskötetet találtam tőle, több, mint százötven novellát. A kerestem mégsem volt köztük. Legutóbb egy díszkiadás Gárdonyi kötetet hoztam el, négy kisregénnyel. Az egyik a keresett írás volt.

Napokig boldoggá tett, olvastam, lassan, élvezve minden sorát. A végén be kellett vallanom, kissé csalódtam. Ennél sokkalta szebb novellákat olvastam mostanában tőle.

Mégis. Az emlék. Az győzött. Így mindenestül.

Schné Bolla Magdolna

Allergia szűrés

Helszín: Tüdőgondozó, Szarvas Szabadság út 11.

Időpont: 2002. 05. 15. 8-14 óráig

Bejelentkezés: előjegyzés alapján telefonon: 311-144/121-es mellék, vagy személyesen a tüdőgondozóban. Ön is lehet "szénanáthás", ha az alábbi tünetek közül legalább kettőt gyakran, vagy bizonyos évszakban esetleg folyamatosan észlel magán: híg, vízszerű orrfolyás, sorozatos tüsszögés, orrvizketés, orrdugulás, szemvizketés, könnyezés. Előzzük meg betegsége súlyosabbá válását! Könyöntsük meg mindennapjait! Jelentkezzen a szűrővizsgálatnál!

UNIVERZÁL Rt. VAS - MŰSZAKI ÁRUHÁZ

SZARVAS, Szabadság út 50-52.

Telefon: 66/311-528

Kedvező ajánlat kombinált hűtőkre:

- ZANUSSI 200/60 l	80.000 Ft.
- ZANUSSI 170/60 l alsó fagy.	79.900 Ft.
- GORENJE 240/70 l	99.900 Ft.
- ELEKTROLUX 200/60 l 2 komp.	94.000 Ft.
- L.G. 170/60 l NoFROST	91.000 Ft.
- VESTEL 195/50 l	65.900 Ft.
- VESTEL 250/70 l	81.500 Ft.
- VESTEL 230/110 l 2 komp.	98.600 Ft.

Idejében vásároljon TV-T A FOCI VB-RE!

- VESTEL 51 TXT	45.900 Ft.
- VESTEL 55 TXT	53.500 Ft.
- FUNAI 55 TXT SZTEREÓ	61.500 Ft.
- EVELUX 55 TXT SZTEREÓ	62.500 Ft.
- J.V.C. 51 TXT	59.900 Ft.
- SAMSUNG 55 TXT VIRTUAL	69.950 Ft.
- VESTEL 63 TXT SZTEREÓ	78.900 Ft.
- VESTEL 72 TXT MONÓ	78.900 Ft.
- VESTEL 72 TXT SZTEREÓ	92.000 Ft.
- J.V.C. 72 TXT SZTEREÓ	97.500 Ft.
- SANYO 72 TXT SZTEREÓ	111.500 Ft.
- SAMSUNG 72 TXT SZTEREÓ	117.500 Ft.
- VESTEL 72 TXT SZTEREÓ, 100 HERTZ, PIP	129.000 Ft.

Vásárlóink figyelmébe ajánljuk a Budapest Bank

3x10-es áruhitel konstrukcióját:

- előleg: 10 %,
- futamidő: 10 hónap,
- havi törlesztőrészlet: A VÉTELÁR 10 %-A,
- kezelési költség: 5 %

Érdeklődjön üzletünkben! Tel.: 66/311-528.

Kóbor ebek befogása

Tájékoztatjuk a tisztelt lakosságot, hogy Szarvas Város Önkormányzatának 31/2000.(IX.21.) számú - állattartásról szóló - rendelete alapján a Szarvasi KOMÉP Városgazdálkodási Kft. folyamatosan - május hónapban kiemelten - végzi a közterületen gazdátlanul kóborló ebek befogását.

Felhívjuk a figyelmet arra, hogy minden, a közterületen szabadon lévő eb kóbor ebnek minősül. A gyepterületen telepen őrzött ebet a tulajdonosa 5000 Ft, plusz a tartási költségek megfizetése ellenében kiválthatja. Az eb tulajdonosának kötelessége, hogy az ebet a nap minden szakában a kiszabadulását, illetve elszabadulását biztonságosan megakadályozó módon köteles tartani. Sajnos egyre több eb tulajdonos ezeket a szabályokat nem tartja be és rendszeresen a közterületen hagyja ebét kóborolni. Több állampolgár élt ilyen irányú észrevétellel, hiszen az ismeretlen, kóbor ebek különösen a gyermekekben keltenek félelmet.

Fentiekre tekintettel kérjük a tisztelt lakosságot a helyi rendeletben foglaltak betartására, melynek értelmében:

- ebet közterületen, bekerítetlen ingatlanon tartani tilos,
- az eb tulajdonosa köteles ebét úgy tartani, hogy a házban, a szomszédos házakban vagy lépcsőházakban tartózkodó lakóknak a nyugalomát, testi épségét ne veszélyeztesse, anyagi kárt ne okozzon,
- az ebet tulajdonosa közterületen csak pórázon vezetheti,
- az eb tulajdonosa köteles gondoskodni arról, hogy az eb a gyalogjárót, séstányt, a nyilvános parkot, a lakóházak közös használati területét ne szennyezze. Az eb által e területen okozott szennyeződést az eb gazdája köteles azonnal eltávolítani.

Aki a helyi rendeletben foglalt szabályokat megszegi, állattartási szabálysértést követ el és 30 000 Ft-ig terjedő pénzbírsággal sújtható.

Szarvas Város Önkormányzata

Úgy munka, hogy játék

Most kezd beérni az első gyümölcs az a jelképes fán, amit tavaly ültettek el a szarvasi Chován Kálmán Művészeti Alapiskolában. Persze, hogy elültették az is csak jelképes. A gyümölcs is az, egy előadás, amit a napokban mutatnak be az iskola drámatagozatos diákjai.

Pararamm, pararamm. – Közönség, nézd meg a tekintet. Aki ismer olyan személyt...

– Jól van Ricsike Oscar-díjas! De a jónép még mindig nem reagál! Tessék adni a hírt! Kérek egy... (ketten jelentkeznek) ... süket öregasszonyt. (Négyen jelentkeznek, valaki megszólal: "Én süket, szót pöszö is...", nevetés).

Folyik a próba a Vajda Péter Művelődési Házban, a művészeti iskola dráma szakos diákjai a klasszikus darabban, a Lúdas Matyival bírkóznak.

– Még nem volt olyan előadásunk, amelyiken teljes létszámban részt vettünk volna, ez lesz az első. Tulajdonképpen csak egy részletet terveztem bemutatni, de a gyerekek ragaszkodtak hozzá, hogy megcsináljuk az egész darabot. – mondja Brachna Irén a "szintársulat" vezetője, aki azon kívül, hogy pedagógus, a művészeti iskola igazgatója, hajdan szintén játszott amatőr csoportban. – A tantervben az első két évben nem szerepel darabok bemutatása, de hát ezt élvezik a legjobban.

– Ordítva beszéltek - kiált fel a színpadra a rendező.

– Ordítva beszéltek - ordítják vissza egyszerre mindnyájan.

– Orrhangon beszéltek - hallatszik most az instruktor megfűzött hangján. – Orrhangon beszéltek - válaszolja a náthás kórus.

– Suttogva beszéltek. – Suttogva beszéltek - mondják mindnyájan jól érthetően. – Hát akkor mért nem halom én itt lent, hogy pletykálnak az asszonyok?

– Beszédtechnikából, mozgásból és drámajátékból vizsgáznak év végén a gyerekek, ennek megfelelően folyik az oktatás. Különböző gyakorlatok szolgálnak arra, hogy a gyerekek hanglejtéssel, hanghordozással, mimikával, gesztusokkal ki tudják magukat fejezni. Erre szolgál például ha azt kapják feladatul, hogy egy focimeccset közvetítsenek úgy, hogy csupán számokat mondhatnak ki, vagy az ismert activity játékhöz hasonló "találós kérdések" – ma-

gyarázza Brachna Irén a dráma szak mibenlétét.

– Lehet, hogy ezek a gyerekek pontosabban tudják majd kifejezni az érzéseiket a hétköznapi életben is?

– Fontosnak tartom, hogy ne pókerarcú bábok érintkezzenek egymással az emberi kapcsolatokban, hogy valóban meg tudják élni az érzelmeiket. Ugyanakkor előfordulhat, hogy az itt gyakoroltak, megtanultak alapján rádöbbennek néhány olyan problémára megfigyelésére, ami úgy zavarja őket, hogy valójában nehéz lenne megmondani az okát. Például előfordul, hogy nem kedvelnek egy gyereket az iskolában. Nem tudják pontosan mi bajuk vele. Aztán egyszer rájönnek, hogy valahányszor beszélgetnek az illetővel mindig egy kicsivel közelebb áll hozzájuk mint kellene.

– Hol vannak azok a fák? Mindenki vissza ahol az előbb volt! Egy szempillantás alatt ott kell lenni a helyeteken! Na had lássuk! Ez az! Most jó volt! Döbrögikém te meg haldokoljál már az Isten megáldjon!

– Hát haldoklom már mióta - szól vissza méltatlankodva a megszólított.

– Ki szeretne közületek színész lenni? – szól a kérdés a két próba közti szünetben a gyerekekhez, akik az ilyenkor elvárható vihogás helyett csupán babszalyognak, és hármán négyen felemelik a kezüket. Aztán míg a válasz a jegyzetömbben rögzítetik valaki megszólal: – Én nem szeretnék színész

lenni, és színész leszek.

– Mi a jó ebben a drámázásban?

– A szereplés – hangzik innen is onnan is – meg minden – egészíti ki egyikőjük.

– Mikor egy darabot próbáltak fontos az, hogy ki a legjobb? – Nem – érkeznek határozottan a válaszok. Aztán szinte megtapsolják társukat, aki egy kerek

mondásban fejt ki amit erről a dologról tudni érdemes:

– Mindenki megvan a maga szerepe, az a fontos, hogy azt jól eljátsza.

– Munka ez vagy játék?

– Játék, játék! – harsogják a helyes megfigyelést. Játék, mert szeretjük csinálni. A munka az, amit muszájból teszünk – indokolják bőszen, nem is sejtve, hogy ők már találtak egy olyan foglalatosságot, ami úgy munka, hogy közben lehet szeretni.

– Jól vettem észre, hogy ennek a darabnak nincsen előre megírt szövege?

– Nincs ám! Csak egy szövegkönyv van, azt magamról tartom. Elöndöm nekik mit kell megjeleníteni, aztán hallgatom, hogyan fogalmazzák meg. Ha valami nagyon frappáns, akkor azt megerősítem, hogy ez marad.

– Mindenki képes felvenni a fonalat?

– Akik erre a szakra jelentkeztek – tizenhatan indultunk szeptemberben – általában eleve extrovertáltak, a kívülálló felé forduló gyerekek, nem esik nehezükre a szereplés. Vannak néhányan, akik visszafogottabbak, de rajtuk is érzék már változást. Néha felszálló ívből vannak, néha megtorpannak, de már alakulnak.

– Mi lenne az, amiről né-

hány év múlva büszke elégedettséggel nyilatkozna?

– Remélem hamarosan mind létszámban, mind színvonalon megjelenésben elérünk egy olyan színvonalat, ami méltó hozzáért. Most még sok nehézséggel kell megbirkózunk. A gyerekek nagyon elfoglaltak, nehéz időt szakítaniuk a próbákra, meg nincs is igazán helyünk

hozzá, bár a művelődési ház lehetőségei szerint segít. Szeretnék persze – már csak a gyerekek kedvéért is – néhány igazi díszletes, kosztümös darabot, mert hát ez azért ugye hozzátartozik a dologhoz. De majd minden jó lesz, jövőre talán már el tudunk indulni azokon a versenyeken, amiket a művészeti iskolák dráma tagozatosainak szoktak szervezni. És lesz egy darabunk, amit kimondottan a mi – korosztályban igen vegyes összetételű – társaságunknak "testreszabottan" ír egy profi szerző.

– Semmi tapsvihar?

– Én akkor vagyok elégedett ha látom, hogy a gyerekek tudnak egymást segíteni, szorosan együttműködve dolgozni a színpadon.

Ütött az óra. (Egy kislány miközben egyik lábát és karját óramutatóként mozgatja hársányan kakukkolt.) A teknős-béka virág óvatossággal halad át a színpadon, a kutya-tej oldalba tisztelet a gyógynövényeket gyűjtő olasz orvost, miközben az egyre hajítja, hogy "Bonjorno, bonjorno".

– Jó lesz! - szól a dicséret. – De hol van a kapu?

Valaki már szalad.

– Milyen kapu ez? Félkapu? Kérek gyorsan még egy kaput!

Felnőtteknek nem lehet jelentkezni. **Keserű Zsuzsa**

Felmérés, célok, feladatok

A közelmúltban felmérés készült a szarvasi ifjúság helyzetéről, melynek eredményét a Szarvas és Vidéke mellékleteként olvashatták a múlt héten. Gecsei Viktória ifjúsági referens, a beszámoló készítőjét kérdeztük az eredményekről és a felmérés jelentőségéről.

– Kiben és mikor merült fel a gondolat, hogy szükség lenne egy ilyen felmérésre?

– Szarvas város önkormányzata írt egy pályázatot, ami alapján létrejött az ifjúsági referens munkaköre, akinek feladatai közé tartozik egy ilyen felmérés elkészítése.

– Ki állította össze a kérdéssort?

– Én állítottam össze, a Dél-alföldi Regionális Ifjúsági Szolgáltató Iroda segítségével, ezenkívül rendelkezésemre állt egy Kiskunfélegyháza-i készült elemzés, ennek a kérdéseiből válogattam, persze Szarvasra vonatkoztatva őket. Továbbá a végleges kérdőívet a szarvasi tanárokkal is egyeztettem.

– Voltak nehézségek a kérdőív kitöltése során?

– Általában véve a nevelők és a szülők is támogatták a kérdőív kitöltését, egyedüli nehézség az volt, hogy a Vajda Péter Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégium szülői munkaközösségének ülésén külön tájékoztatást kellett adni a felmérés céljairól. Itt a szülők csak abban az esetben egyeztek bele a kitöltésbe, ha közben én vagyok jelen az osztályfőnök helyett. Így a lapok egyenesen hozzám kerültek, s talán a diákok is őszintébb válaszokat adtak. Egyébként úgy érzem, hogy a diákok többsége, főként az általános iskolások, nagyon őszintén válaszoltak, de a középiskolások is, mivel rájöhetek, hogy ez csak segítségükre lehet. De még így is voltak, akiknek a szülei nem en-

gedélyezték a kitöltést, mi ezt teljes mértékben tiszteletben tartottuk, hiszen kiskorúakról volt szó.

– Mi lett az eredménye a felmérések?

– A legpozitívabbnak azt tartom, hogy a diákok sokat sportolnak és, hogy van véleményük a városukról. Az viszont szomorúbb, hogy bár az országos átlagnál alacsonyabb mértékben, de jelen van itt is a kábítószert, továbbá a fizikai bántalmazás és az alkohollal való kínálás a családokban, és a barátok között.

– Miért hasznos ez a felmérés, mire lehet használni?

– A felmérés alapja lesz egy ifjúsági koncepciónak, amit szintén én dolgozok ki. Ebben a koncepcióban évekre előremutató konkrét célokat és feladatokat kell megfogalmazni. Ez azt jelenti, hogy a pozitív dolgokat meg kell próbálni továbbvinni, sőt, ha lehet erősíteni; a negatívakat pedig csökkenteni illetve megszüntetni. A Művelődési és Oktatási Bizottság, az Ifjúsági és Sportbizottság, a Népjelölti Bizottság valamint a szarvasi képviselőtestület megtárgyalta és elfogadta az elemzést, és jónak minősítette az ifjúsági koncepció elkészítéséhez. Tehát fontosnak tartom elmondani, hogy ezzel a beszámolóval az elemzésnek nincs vége. Sőt, az általános iskolákból kérték, hogy az ott kitöltött lapokat külön is értékeljem, hiszen ott egy másik korosztályról van szó, és ott esetleg különböző célokat kell majd kitűzni. **K.A.**

A mammográfiás emlőszűrés

Magyarországon évente kb. 2400 nő hal meg emlőrákban. Ez a szám jóval magasabb arányban, mint a tollunk kicsit nyugatabbra lakóknál. Ez azonban nem elsősorban jólét kérdése, hanem odafigyelés, **törődés saját magunkkal.** Az Egészséges Nemzetért Népegészségügyi Program megeremeltette a lehetőséget, hogy szervezett formában, megfelelő nyilvántartással, a legkorszerűbb technikával, szakképzett orvosok és asszisztensek mellett bevezesse a lakossági szűrés-gátakat, így az emlőszűrés. Körülbelül 50-60%-os megjelenés mellett a halálozás várható csökkenése 30%! **800 nő marad életben,** aki a szűrés nélkül lehet, hogy meghalt volna.

A mammográfia egy lágyrész röntgent jelent. Ezt azért fontos tudni, mert sokkal kisebb röntgen dózissal jár, mint az egyéb, csontokat is átvilágító röntgenfelvétel. Az emlő más egyéb képzőanyagok vizsgálatahoz képest a fizikális/tapintásos, és az UH diagnosztika. Mindkettőt csak kiegészítő eljárás az emlőszűrés folyamatában, mert a legérzékenyebb, a legkisebb elváltozást kimutató módszer a mammográfia. Nem mindig volt ez így, de a mai készülékek sokkal korszerűbbek, mint mondjuk 10-15 évvel ezelőtt. A mostani berendezések kb. 0,5 cm átmérőjű elváltozások is felfedezhetőek. A vizsgálat során két plexi lap segítségével oldalról illetve fölülről lefelé összenyomva az emlőket két-két felvétel készül. Ez legfeljebb némi kellemetlenséget okozhat, és azt is inkább a túl nagy, vagy a túl kicsi emlők esetében. Ennyi kellemetlenséget biztosan megér, azzal a tudattal, hogy ha nincs semmi rendellenesség, akkor **megnyugodhatunk,** és ha mégis találtak valamit, akkor időben megkezdődhet a kezelés és a **gyógyulás valószínűsége 80-100%.** Itt fontos még megjegyezni, hogy az a, "valami" ez esetek 90%-ban jóindulatú és nem is mindig igényel kezelést. **DE** azt a 10%-ot csak úgy tudjuk időben észrevenni, ha a mammográfiát elvégezzük. **A korai kezelés kulcskérdés a gyógyulásban.** Ter-

mészetesen ez a szűrés nem egy életre szól. Negatív esetben 2 évenként javasolt a vizsgálat elvégzése, de bármilyen panasz, vagy szokatlan jelenség felfedezése esetén azonnal forduljon orvoshoz.

A szervezett lakossági szűrés keretében minden 45-65 éves korú nő személyre szóló meghívót kap a szűrésre, megjelölve a szűrés helyét és időpontját. Azok nem várjanak meghívót, akik 2 éven belül voltak valamilyen okból mammográfiás vizsgálaton, vagy valamilyen emlő műtétjük volt. Ők más módon, a nőgyógyász, onkológus stb. orvosi javaslat szerint kerülnek vizsgálatra. Sajnos az adat áramlásba mindig csúszhatnak hibák, így előfordulhat az indokolatlan meghívás amiért az érintettől előre is elnézést kérünk. Amennyiben Ön nem jelenik meg, kb. 4-5 hónap múlva egy újabb meghívást kap remélve, hogy akkor él a lehetőséggel, és részt vesz a szűrésben, saját maga és szerettei érdekében.

A szervezés és a zavartalan lebonyolítás érdekében mindenkit kérünk arra, hogy lehetőség szerint a megadott időpontban jelenjen meg a szűrésben, csak valóban indokolt esetben kérjen másik időpontot. A háziorvostól beutalót nem kell kérni (nem is fog adni), ezt tulajdonképpen a meghívó levél pótolja. Sajnos az utazási költséget az Egészségbiztosítási Pénztár nem téríti, az orvos utazási utalványt nem adhat. De szerencsére **sok önkormányzat szívesen viseli a területén élő lakosság egészségügyi állapotát és lehetőségei szerint segít.** A távolabbi településekről vagy **kisbuszos szállítást** vállalnak és szerveznek, vagy az utiköltség egy részét térítik. Ezért javasoljuk, hogy ahol a szűrés folyik **érdeklődjene** háziorvosunknál vagy az önkormányzatnál.

Törődjön magával és vegyen részt a szűrésben!

ANTSZ Békés Megyei Intézete
További információ:

Dr. Mocsonoky Zsuzsa
Tel: 66/540-880

Új ravatalozó az Újtemetőben

Az elmúlt évben kezdődött el egy új ravatalozó építése az Újtemetőben. Ugyanazon a helyen áll majd, mint régen. Az építés során többen megkérdezték: Igaz-e, hogy a ravatalozó csak a katolikus és református temetői részt szolgálja ki?

Nem! Ez a ravatalozó mint Szarvas Város másik három ravatalozója, felekezettől függetlenül áll rendelkezésre, tehát igény szerint kiszolgálja az evangélikus Újtemetőbe temetett gyászoló családokat is.

Ez a ravatalozó a Szarvasi KOMÉP Városgazdálkodási Kft. tulajdonában és kezelésében lesz. Fenttartási és üzemeltetési költségét úgy határozza meg a KOMÉP, hogy a ravatalozó bevezető útjának és az épület környékének ápolásáról is gondoskodik.

Erőnköz mérten még ebben az évben esztétikus úrnafal épí-

tés is tervezzük, szintén a ravatalozó közelségében. Az új ravatalozó egyszerű és csak a minimális igényeket teljesíti. A rendelkezésre álló anyagiakból ennyire futotta.

Az építés 2002. április 30-án befejeződik. Saját és vásárolt örökzöld növényanyagból a parkosítást is elvégezzük. Már az elmúlt évben több száz facsémétét és cserjét ültettünk a ravatalozó környéki temető területre, azzal a céllal, hogy az egyhangú kopárságot és a nemkívánt gyomosodást megszüntessük.

Az Újtemető főbb közlekedési útvonalainak nagyrésze földút. Amíg a burkolásra anyagi lehetőség nem lesz, faaprítékkal takarjuk azokat, biztosítva azt, hogy sáros időben is megoldható legyen a gyalogos közlekedés.

Mihály István
KOMÉP Városgazdálkodási Kft. igazgató

Könyvtár és informatika

A Szarvasi Városi Könyvtár, a **Miniszterelnöki Hivatal Informatikai Kormánybizottsága** által a **Széchenyi Terv** keretében meghirdetett pályázaton 2 millió Ft értékben **6 db számítógépet** nyert. **Gyermekkönyvtári részlegünkben, a Szabadság u. 28. sz. alatt** helyeztük el a gépeket.

Könyvtárunk **beiratkozott olvasói,** – a pályázati kiírás értelmében főleg **felnőttek** – használhatják **egy évig INGYENESEN** a számítógépeket a gyermekkönyvtár nyitvatartási idejében **hétfőtől péntekig 10-től 17 óráig, szombaton 9-től 12 óráig a szerda délután kivételével. Szkenelésre és nyomtatásra is van lehetőség.** A nyomtatás ára (fekete-fehér): 10,- Ft/lap. **Szerda délutánonként 13 órától 17 óráig** a számítógépeken **felnőttek 20 óráig** (5 x 4 óráig) **számítógépes, internetes alapfokú oktatása** kezdődött el április 24-én. A tanfolyam egyszeri regisztrációs díja 1.000,- Ft. Várjuk a további felnőtt jelentkezőket 2003. márciusáig. A szeptember 9-én s később kezdődő tanfolyamokra van még hely.

A SZARVASI AGRÁR RT.

BÉRBE ADJA

frekventált helyen,

SZARVAS, SZABADSÁG ÚT 30.

LÉVŐ 3 IRODAHelyiségét.

Az irodák alapterülete 17,64-től 52,64 m² nagyságúak.

Az épület riasztóberendezéssel, kaputelefonnal ellátott.

PORTA és telefonos szolgáltatást biztosítunk. Parkolási lehetőség az épület mögötti területen. Érdeklődni lehet munkaidőben a 66/312-722-es telefonszámon.